

ACC. N:R M. 11600:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min far Lars Petter Norrman föddes 1850 och dog 1923. Han tog till sjöss redan som 12-åring . Han läste och tog styrmans och kaptens-examen. Han var mycket på lång resor. Första gången jag såg honom var jag sex år. Det kunde vara fyra - fem år mellan hans besök i hemmet. Han var den förste som lät bygga ett riktigt stenhus i Mölle. Det ligger kloss intill Hotell Kullaberg. Det var färdigt år 1883. På 1800-talet och framåt första världskriget gick praktiskt taget alla pojkar till sjöss, och de började segla omedelbart efter konfirmationen. Vid sekelskiftet hade en jungman 18 - 25 kronor i månaden i hyra, en matros 40 - 50 kronor, en timmerman eller en båtsman 50 - 65 kronor, en andre styrman 75 kronor. Seglationen pågick inte hela året. Nord- och Östersjöfarten pågick bara vanligen från mars till november. Fått vanligt var att skepparna gjorde rundtripper som räckte hela året. Man lastade trä i Norrland till Syd-afrika seglade sedan över till Syd-amerika och tog kaffe hem. Så kunde man komma hem lagom till våren. När båtarna efter långsegling kom till hemnavatten brukade de ankra upp på Mölle redd. Då blev det liv i byn. Alla, först och främst de anhöriga skulle ut och hälsa på.

ACC. N:R **M. 11600:2.**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Männen hade snäckor och annat med sig. Hela skeppslaster snäckor har förts iland i Mölle under årens lopp.

Enligt reglerna till sjöss för långtradare var besättningsmanner bunden två år så länge man höll sig hitom kap Goda Hopp. Men då man kommit förbi och bortom Goda Hopp ~~var~~ blev han bunden tre år till sitt fartyg.

Man mönstrade varligen ut från Hälsingborg och när hela besättningen var från Mölle, brukade man hyra en fiskebåt och segla in till staden med alla sina sjösäckar och sjömanskistor. Man gjorde likadant när man mönstrade av och skulle hem.

På 1800-talet fick skepparna själva befärkta sina skepp. Man fick söka frakter. Det var då ingen hets som nuförtiden. Ibland gick man i barlast till en plats, som låg centralt, exempelvis Barbados. Det gällde att bli känd på en trade eller en plats så att de kunde lita på att lasten kom fram i gott stånd och skick. Den vanliga fraktrouten var Nord- och Östersjön. Att kunna tala och skriva engelska var nödvändigt för en skeppare.

Det var mycket strandningar för i tiden. De gamla skutorna

ACC. N:R M. 11600:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kunde sällan segla sig klara land, då det var pålandsstorm. De hade då inget annat att göra än att segla rätt på land och välja ut den bästa strandningsplatsen för att rädda folket.

Min far förde fartyg som byggdes på Hälsingborgs varv och han förde dom för varvets räkning. Han förde "Santos" en skonare, som förliste i Nordsjön år 1882. Alla ombord blev bärgade och de kom iland i England. Sen förde han "Vera" en alldeles nybyggd brigg under åren 1883 - 1892. Den seglade mest ute på, Indien, Syd-afrika osv. Far var sällan hemma när han förde den. Därefter förde han "Vanja" en bark, under åren 1892 till 1896. Med den seglade han på Kina, Siam och Australien. Jag minns att far berättade att han läste om Mölles brand år 1890 i en engelsk tidning någonstans långt borta, i Indien eller Syd-amerika. Efter 1896 var min far med om att bilda eget rederi och han förde ångare som tillhörde detta. Först "Karl" sedan "Hanna" sedan "Drott". De sista åren i sitt liv var han inspektör i rederiet. - Jag brukade följa med honom på skolferierna. Jag var 16 år då jag började segla till sjöss. Jag tog styrmansexamen när jag var 19 år och kaptensexamen när jag var 21 år.

ACC. N:R M. 11600:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sillfisket. På 1890-talet när man fiskade sill i Mölle hade man stora öppna båtar, som liknade ofantligt stora snipor. Hela byn vaknade upp vid sillfisket. Man gick då man ur huse. Gamla som unga skruttade ner till bron (hamnen). Då man började fisket gick man båtlagsvis bort mot Ransvik, för att kapa gröna ekkvistar till kobbastötter. Detta var som en ritual.

Sillhandlarna stod uppställda på torget i långa rader. En del var fulla och galna. Det var skjutsar från bondlandet som kom körande in. Och det gällde att göra sillköp först, så att man i brinnande fart kunde komma ut på bondlandet och sälja den.

På torget satt ett par byttekärningar och bytte smått och gott mot sill. Di hade även tuggtobak att byta med.

ACC. N:R

M. 11600: 5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min far Johannes Elfversson, som var född 1838 i Mölle, måste ta till sjöss när han var tio - tolv år gammal. Han seglade då med en släkting från Göteborg. Han var kock. Besättningsmännen slog honom när han inte kunde laga mat fort nog. Han hade ingen klocka när han skulle koka ägg och så blev de för hårda. Någon sa då att han skulle lägga äggen i det kalla vattnet och koka upp dem och under tiden räkna till 300. Far trodde att vattnet först skulle koka upp och att han sen skulle räkna till 300 och gjorde så med följd att äggen åter blev för hårda och att han fick stryk på nytt.

Efter seglationen på hösten när båten lagt upp blev far avmönstrad som de andra. Han gick då hem till Mölle från Göteborg. Han gick barfota.

ACC. N:R

M. 11600:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I min barndom fanns det på Faladen vid Vattenmöllan ett litet hus som kallades "moltjölnan" (malt-). Det var avsett både för lin och malt. Man eldade där och torkade linet. Linet låg till tork på träställningar. Huset var byggt så att en kunde torka den ena dagen, en annan den andra dagen. Två naboar brukade hjälpa varandra. Man tog skalet av linet. Man vände det. Utanför stod en och bankade det. Det kallades att bryda lin eller hör.

Man torka osse malt där. Di som själv bryggde dricka och öl gjorde det. Jag har själv aldrig t bryggt, men på min mors tid var oet allmänt i g årderna. Hos mina svärföräldrar bryggde man . Di hade särskilda stenar till att mala maltet med. Då di kokade maltet skulle där vara mogna enebär i det för att drickat ^{av ölet} skulle smaka bra. Magnus Hansson i Bräcke sålde malt. När man åkte förbi hans gård kände man maltlukten i näsan. Han hade nog börjat med att göra malt innan vår tid. Bönderna lämnade gott 6-radigt korn till honom, som skulle vara till malt. I Mölle bryggde handlare Isaac Svensson dricka, Det var under 1890-talet och fram till och efter sekelskiftet. Han hade stora kar i brygghuset på gården vid affären. Folk hämtade drickan i olika slags ämbar. Jag kan inte så noga säj vad det kostade, men jag tror en femöring literen.